ג א ב ג מיי׳ פי״ח מה׳ שבת הלכה ב :

גרביינין. מנעלים דפרקין למעיל תוך מקליפתן וגרעיניהן : **ונגרע.** והגרעינין זורקין ונגרעין מתוך האוכל: **פוממום.** גבי גחלים מייתינן ליה בכילד טוען (פ) גחלים יכול פוממות ת״ל לחם לחם יכול שלהבת כו׳: **פממופו.** לח התקיבו מרליתו להיות הם נאים ממנו: **מפמנין.** לקמן גבי עיניים של מת בפ׳ שואל (דף קיח:): **כמקיפה של קיטון.** מרגילין לשופו בחלב של חמה : **כדי לשוף כמים.** לשני עיניים : **כדי שיפה לו כדי לסמיזב ולשיפה.** מה שנדבק בחלבטוחיו לבד מה שטחן בעיניו : **לפומם דכולה כמיס.** וכל מכה קרויה פה : **מורסא קמא.** עליון של תורה אור מכה : **שכנול.** לימ״ל(ו) : **לכיפים.** למי שעקלו לירעה כוחם זכוב ומניחה עליו : **וכוב לגירפה.** מקיחת (לכתים) מניחה עליו : **לפפים.** מין שחין: **פממים.** מייר׳לחניש״ה כלע״ז : **לעקרב.** עקיצת עקרב כוחם מממים ומניחה עליו : **ושיף.** ומוחה : **מפגיע.** חיה קטנה וקולה גדול ושומע וירא שמחת כריס גדולה ובורח : **יפוח.** ככנס לפיל בחוטמו וכן מממים לעקרב ככנס לו בחזו : **פעונים.** לרונדיי״ל ככנסת חמת כנפי הנשר ומעכבו מפריחת כנפיו : **כילבים.** שרץ קטן וככנס לרב גדול בחזו* : **המבליג שוד על עז.** הממחזיק שדוד על הגבור : **כל מלני עלמא.** פירוש דברים הנעשים בכל חלל העולם : **מפגיין כריס עדרא.** מהלכות ברחם העדר : **כריסא דמשולא.** ממם עזים שמורות ממם רחלות לבנות : **מכסיין.** בזנב : **ומגי מגליין.** העזים חין להם חליה : **מי דמכסיין מיניהו.** רחלים שחנחנו מחכסיין מלמטן גם הן מכוסות : **דחלבה ביתי.** קולים לפיכך זנבו קלר כדי שלח יבדקו בה הקולים : **ונבני לכרכושי בקי.** להבריח היתושין : **קמנא.** חרבה ול״ע קמלא [קמלה] : **מילפי.** ערבה : **ולי קשיא נדיא ומפטוורא.** ולח היחה קשה חנוך ומעקר כשחבה בעלים : **ומפטוורא.** יסחמו מיניה שמרלות מיניה חלויה בה כדשמועלן : **פימרא דסרגנולא מידלים נעילא.** ריס של עין החחחון כשעולם מיניו עולה למעלה מן העליון ובשחר כל בריה העליון שוכב על החחחון : **משום דדייר מדפי.** שעולה בגילות על הקרנים והקורות לריך שיעלה החחחון על העליון מפני העשן שלח יכנס בעיניו : **מפקוליפא.** דבר שמטבילין בו כגון כותח חו שחר ליפחן : **מפי קלוה דמ.** נכשיבלה מה נלחלן חלח מעט מעט : **כיפא כא ולייביב.** שדרך ליבב בבית: **בקפא.** בית לר וקטן : **כי מקפא.** בית לר : **כופפא.** מכחשת ל״ל מלה לחמין **ולי״ל** כמין גולם חן עגול ליביבה כמו כופה שחור שיחדה ליביבה דחניח בספחים (דף מה:): **כוף סיב.** כפוף חומו ובב עליו: **לבני לבני.** מחקיים לדורות כרכה : **סונפא.** גדר קולים חו נולבים : **חניפא.** חיבו דבר קיימת חלח חניפה בעלמה : **כוופ.** כלי חרס קטן : **כוס.** כלומר דבר מועט וקל כמו זכו מכו מכוב למלחומו לי מייבך במכוה : **שומיפא.** בד של הדם שמרקדין בו לפני כלה : **שמומפא.** נרלה המרקד כשומה : **מסיכנא.** ספל גדול שמכל רוחלים ידיהם ורגליהם ממנו : **מסו כוופא.** רוחן חת הכל : **מסכיפא.** ספל קטן ונלה : **מסיא לגפא.** מיוחד לחשוחים כמו כלה וחסה חשוחה לרחון ממנו : **ספיפא.** מורטי״ל : **מסירפא.** מחסר החקיקה מבפנים : **כופנא.** עלי שכומסין בו : **לכוופא.** חנוך עליון שקורין שרוך : **לא כוופא.** למטע הכוחה שמכסה כל החלוקים המחחחונים הקרועים ורעים : **כגולפא.** מחין לו חיבוי לחכריס : **גולפא.** מקמוריין לחה : **גלי וחיב.** כשהוח יושב מגלה עלמו שלח יבא מליו שלח יכלכלנו ולח ישופנו בקרקע ויזיר שערו ויקרע ויבכה : **כור וינקא.** בור שיבבו מימיו קורין כן : **נקי.** חסר מימיו : **מורפא.** דרך חלמידי חכמים לעטוף כדרך : **מפפפא.** מרקלין של מלכים : **מפדנא.** מחלה שיש בה כמו חבר חבר גדול דקטן : **מבר קטן.** לחד מפרקי לגבע קטנה : **דגדול.** של חדם גדול וקטן לחבר קחי לי נעי חבר גדול של קטן וקטן לחבר קחי ולח לחבר : **לא מבר קטן.** וקטן לכולה מילחת קחי חבר קטן על גוף קטן : **דרכי שמעון כו׳.** וכבי קחמר כדי לסוף בו חבר קטן וקטן יהא הגוף בן יומו ורבי נתן סבר חד קטן חמריגן לו החבר לו הגוף חבל קטן בן יומו לא : **ה״ג** דכולי עלמא חבר קטן של קטן בן יומו לא : **ולייתא**

דרבי שמעון בן לעזר סבר חבר קטן של קטן בן יומו כו׳. פיסה דחדרבה ליפכא מסחברת לר׳ נתן דקחמר חבר קטן מטמח מפני של קטן בן יומו מרבע״ל דחמר חבר קטן וקטן בן יומו דהח לעיל פריך מרבי יהלי דמפרש חבר קטן דמתניתין חבר קטן של קטן בן יומו דהוי כליחנא דר׳ נתן מבריימא דקחני בה כליחנא דרבע״ל ויש לומר דלעולי דמשני הוי סברת ליפכא ונקט הכח כדמסיק לעיל וחית ספריס דגרסי ליפכא וחין נרלה דהח מסיק דלרבע״ל חבר קטן של קטן בן יומו ולעולי דגרס ליפכא לח הוי כמסקנת לח לפי דמייתי הכחח ולח לפי מה שהוסף לח דכולי עלמח כו׳ :

נוסחא (ע״ז יח:) שיעורי הלצאה של משקין שונים

המוציא יין פרק שמיני שבת

גרעינין או גרעינין. אמר רבא בר עולא מניחה (לכתים) עליו: **וכוב לגירפה.** מערכך *אבעיא להו *אוממות או עממות? אמר רב יצחק בר אבדימי *ארזים לא עממוהו בגן אלהים *אבעיא להו *מאמצין תנן או מעמצין? א״ר חייא בר אבא אמר רבי יוחנן *ועוצים עיניו מראות ברע״ ת״ר *המוציא חלב של בהמה כדי גמיאה, חלב של אשה ולבן של ביצה כדי ליתן במשיפא(ה) של קילור, [קילור] כדי לשוף במים בעי רב אשי כדי שיפה או כדי אחזיה ושיפה? תיקו: דבש כדי ליתן על הכתית: תנא כדי ליתן על פי כתית בעי רב אשי "על כתית" אפלגא דכולה כתית או דילמא אמרשא קמא דכתית לאפוקי (ג) הודרנא דלא, תיקו: אמר רב יהודה אמר רב כל מה שברא הקב״ה בעולמו לא ברא דבר אחד לבטלה: ברא שבלול לכתית, ברא זבוב לצירעה, יתוש לנחש, ונחש לחפפית, וסממית לעקרב, (ג) היבי עביד ליה? מייתי חדא אוכמא וחדא חיורא ושלקי להו ושייפי ליה ת״ר חמשה אימות הן אימת חלש על גבור: אימת מפגיע על אדי אימת יתוש על הפיל אימת סממית על העקרב אימת סנונית על הנשר אימת *כילבית על לויתן א״ר יהודה אמר רב מאי קרא *המבליג שוד על עז": (ז) רבי זירא אשכח לרב יהודה דהוה קאי אפיתחא דבי חמוה וחזייה דהוה בריחא דעתיה ואי בעי מיניד כל חללי עלמא הוה אמר ליה, א״ל מ״ט עייו מסגן ברישא והדר אימרי: א״ל כבריותו של עולם דברישא חשוכא והדר נהורא מ״ט הני מכסיין והני מגליין? הני דמכסינן מיניהו מכסין והני דלא מכסינן מיניהו מגליין, מ״ט גמלא זוטר גנובתיה? משום דאכל *כיסי, מ״ט תורא אריכא גנובתיה? משום דדייר באגמי ובעי לכרכושי בקי, מ״ט קרנא דקמצא רכיכא? משום דדיירא בחלפי, ואי קשיא, נדיא ומתעוורא דאמר שמואל האי מאן דבעי דליסמיה לקמצא לשלופינהו לקרני, מ״ט האי חימרא דתרנגולתא מדלי לעיולא? דדיירי אדפי ואי עייל קמרא מתעוורא. *דשא דרך גג, מחבוליתא מהי תבלה דא, ביתא בא ואיתיב בה, ביקתא כופא כוף ותיב, לבני בני הוצא חציצה, חצבא שחוצב מים מן הנהר, כוזה כוזה, שוטיתא שמנותא, משיכלא מאשי בולה, משכילתא *משיא כלתא, *אסיתא חסירתא, בוכנה בוא ואבנה, לבושה לא בושה, גלימא שנעשה בו כגלם, גלתא גלי ואיתיב, פוריא שפרין ורבין עליה, בור זינקא בור זה נקי, סדרא סודר ה׳ לירחי, אפדנא אפיתחא דין ת״ר *שלשה כל זמן שמזקינין מסיפין גבורה ואלו הן: דג ונחש וחזיר: שמן כדי לסוך אבר קטן: אמר רבי ינאי שמן כדי לסוך אבר קטן של קטן בן יומו מיתיבי שמן כדי לסוך אבר קטן וקטן בן יומו מאי לאו אבר קטן דגדול ואבר גדול של קטן בן יומו אמרי לך דבי ר׳ ינאי לא ה״ק שמן כדי לסוך אבר קטן של קטן בן יומו לימא כרבנאי שמן כדי לסוך אבר קטן וקטן בן יומו דבי׳ שמעון בן אלעזר ר׳ נתן אומר כדי לסוך אבר קטן מאי לאו בהא קמיפלגי דר״ש בן אלעזר סבר אבר קטן של קטן ור׳ נתן סבר אבר קטן דגדול או אבר גדול דקטן אבל אבר קטן של קטן בן יומו לא לא דכולי עלמא אבר קטן וקטן בן יומו לא ולייתא

כני. מתקיים לדורות כרכה : **סונפא.** גדר קולים חו נולבים : **חניפא.** חיבו דבר קיימת חלח חניפה בעלמה : **כוופ.** כלי חרס קטן : **כוס.** כלומר דבר מועט וקל כמו זכו מכו מכוב למלחומו לי מייבך במכוה : **שומיפא.** בד של הדם שמרקדין בו לפני כלה : **שמומפא.** נרלה המרקד כשומה : **מסיכנא.** ספל גדול שמכל רוחלים ידיהם ורגליהם ממנו : **מסו כוופא.** רוחן חת הכל : **מסכיפא.** ספל קטן ונלה : **מסיא לגפא.** מיוחד לחשוחים כמו כלה וחסה חשוחה לרחון ממנו : **ספיפא.** מורטי״ל : **מסירפא.** מחסר החקיקה מבפנים : **כופנא.** עלי שכומסין בו : **לכוופא.** חנוך עליון שקורין שרוך : **לא כוופא.** למטע הכוחה שמכסה כל החלוקים המחחחונים הקרועים ורעים : **כגולפא.** מחין לו חיבוי לחכריס : **גולפא.** מקמוריין לחה : **גלי וחיב.** כשהוח יושב מגלה עלמו שלח יבא מליו שלח יכלכלנו ולח ישופנו בקרקע ויזיר שערו ויקרע ויבכה : **כור וינקא.** בור שיבבו מימיו קורין כן : **נקי.** חסר מימיו : **מורפא.** דרך חלמידי חכמים לעטוף כדרך : **מפפפא.** מרקלין של מלכים : **מפדנא.** מחלה שיש בה כמו חבר חבר גדול דקטן : **מבר קטן.** לחד מפרקי לגבע קטנה : **דגדול.** של חדם גדול וקטן לחבר קחי לי נעי חבר גדול של קטן וקטן לחבר קחי ולח לחבר : **לא מבר קטן.** וקטן לכולה מילחת קחי חבר קטן על גוף קטן : **דרכי שמעון כו׳.** וכבי קחמר כדי לסוף בו חבר קטן וקטן יהא הגוף בן יומו ורבי נתן סבר חד קטן חמריגן לו החבר לו הגוף חבל קטן בן יומו לא : **ה״ג** דכולי עלמא חבר קטן של קטן בן יומו לא : **ולייתא**

אבר קטן של תינוק בן יומו . והא דתניא כדי לסוך אבר קטן וקטן בן יומו לא פירושא ב׳ סיכות אבר קטן וקטן נמי בן יומו . אלא אבר קטן . והקטן הנולד בן יומו :

רב נסים גאון

(ג״ל לקמן דף מח ע״ב) **אפור** לשהות שפר פרוע א״ב ׳ משכחת לה בממכחא דכתובות בפ׳ האשה שנתארמלה (דף יט) אמר ר׳ יהושע בן לוי אפור לאדם שישהה שפר פרוע בתוך ביתו שנא׳ (משלי יח) ואל תשכן באהלך עולה וכן עוד תמצא בזוה הפר׳ עיקר הדברים במורה בשפר שכתבנו אמר רב הונא אמר רב מורה שכתבנו אינו צריך לקיימו אמר ליה רב נחמן נגבא גנובי למה לך אי מבירא לך כר׳ מאיר אימא כר׳ מאיר אמר ליה ומר היכי מבירא ליה אמר ליה כי אתו לקמן אמרי׳ להו קיימו שפרייכו גלגלין דף קמ: פי׳ רש״י ע״ז דף נה ע״ב ד״ה דסחיפא :

נוסחא (מהנה) הסברים לתוספות בבריאה

[ג״י כעניך בלכלית ועי׳ חולין לז. כילבית כחילפא ומיכ״ל כמו הכא ועי׳ מכמה בע״ז נה: ובבכ״מ פח ע״ב: מ. תיחא כילבית]

[ג״י בעיסי פי׳ עשבים שיש בהן קוצים ביומר]

נוסחא רבינו חננאל

מ ש מ ע ות יהא בה כוית . אבל דם דמסרך שהוא עבה מלים שונים כשיקרוש רביעית יהא בה [יותר מכוית]. אי נמי עד כאן לא קאמר ר׳ יוסי ב״ר יהודה שרביעי׳ דם לכשיקרוש יהא בה רביעית אלא בדם דמסרך . אבל יין דקלישי אין כוית יבש בא אלא מהרבה רביעיות . והלכך לר׳ יוסי ב״ר יהודה אם הוציא פחות מכוית יבש חייב דאפשר היי כוס רביעית : כתית היא הנקרא בלשון ישמעאל זמזל . ולא נודע לנו על הכתית כלום להוציא סביבין . או על פיו להוציא מורשא שלה שהיו נבהן כולן והוא נוטו . שבולל אמרו הוא דבים שנקרא חבלילו . חפיפות בל׳ ישמעאל וקובה והוא דבר שמחכנם על העור מן המינוף . מפגיע חיה קטנה שהיא מהלכת בין רגלי הארי ומצמקת בקול גדול ומבהלת הארי ונקראת אל פרת אך . מבנית שנקרא בלשון ישמעאל אלכם נאג׳ים״ם דחלות מיכמיאן באליה ומיזי מיצליאן . א״ל דחלות נזדוות צבר ואנן מכסין מהן אבל עזים לא מכסין . כפי קרצים קרצים . דרנא פלם . מסיכלא . ספל קטן של מים . שמן כדי לסוך

נוסחא שיעור הלצאה דשמן

נוסחא מ ש ע ר

נוסחא מ ש ע ר

הגהות הב״ח

(ה) גם׳ ונוקן של כיסא כדי ליתן במקום קילור כדי בפ״ל ומיבי של ממחק: (ג) שם דכתיב למשוקי סדר סודרא : (ג) שם וממחם (בקבר) ומתם לחמפים סיבי עביד : (ד) שם שד על עז אמר ר׳ זירא ומכתיב נרכ יהודה : (ה) רש״י ד״ה תומחות וכו׳ בכילד טוען ולקח מלא מחחה נחלי חם נחלים יכול שומחות : (ו) ד״ה שכנול ליימל׳ . ר״ב שקיון שמפק בע״ז :